

**Česká školní inspekce
Ústecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIU-152/23-U

Název	Městské gymnázium a Základní škola Jirkov
Sídlo	Krušohorská 1675, 431 11 Jirkov
E-mail	reditel@4zs.jirkov.cz
IČO	00830232
Identifikátor	600077594
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Martin Reihš
Zřizovatel	Město Jirkov
Místa inspekční činnosti	Krušohorská 1675, Mostecká 309, Jirkov
Inspekční činnost na místě	7. 2. 2023 – 10. 2. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní a střední školou a školní družinou podle příslušných školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů pro předškolní, základní, střední a zájmové vzdělávání a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy.

Charakteristika

Městské gymnázium a Základní škola Jirkov (dále „škola“) vykonává činnost základní a střední školy, školní družiny, školního klubu, školní jídelny a školní jídelny – výdejny. Ve střední škole vzdělává žáky v oboru vzdělání 79-41-K/41 Gymnázium v denní formě čtyřletého vzdělávacího programu.

V základní škole se k 30. 9. 2022 vzdělávalo 507 žáků ve 23 běžných třídách, 124 žáků ve 13 speciálních třídách a 13 dětí v jedné přípravné třídě. Aktuálně základní škola vzdělává 199 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a 63 žáků s odlišným mateřským jazykem. Podle individuálního vzdělávacího plánu se vzdělává 39 žáků. Zájmové vzdělávání bylo poskytováno 120 účastníkům ve čtyřech odděleních školní družiny a 269 účastníkům ve školním klubu.

V gymnáziu se k 30. 9. 2022 vzdělávalo 93 žáků ve čtyřech třídách. Gymnázium eviduje osm žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a 11 žáků s odlišným mateřským jazykem. Podle individuálního vzdělávacího plánu se vzdělává jeden žák.

Další informace o škole jsou dostupné na webových stránkách www.4zsjirkov.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepční záměry rozvoje školy jsou naplňovány. Postupně dochází k rekonstrukci prostor gymnázia a vzhledem k umístění školy v sociálně vyloučené lokalitě, je úsilí věnováno snaze o vytváření podnětného inkluzivního prostředí a poskytování pestré nabídky volnočasových aktivit. Ke zlepšování podmínek vzdělávání přispívá zapojení školy do mnoha programů a projektů a navazování funkčních partnerských vztahů. Škola spolupracuje s místními sportovními kluby a dalšími organizacemi působícími v regionu, čímž rozvíjí osobnostní potenciál svých žáků a úspěšně se podílí na sportovním a kulturním životě města. Pravidelná jednání školské rady a žakovského parlamentu jsou pro vedení školy jedním z účinných zdrojů zpětné vazby o úrovni poskytovaného vzdělávání.

Od minulé inspekční činnosti došlo ke zefektivnění řídicí a kontrolní činnosti vedení školy, kompetence byly účelně rozděleny mezi ředitele školy a jeho tři zástupce. Rozdělení pravomocí a struktura přenosu informací jsou funkční. Příležitost pro zlepšení má vedení školy v oblasti řízení pedagogických procesů, zejména v poskytování efektivní zpětné vazby a metodické podpory pedagogickým pracovníkům na základě pravidelné hospitační činnosti ve všech součástech školy a v podpoře spolupráce pedagogů s asistenty pedagoga především v některých speciálních třídách.

Kvalitu poskytovaného vzdělávání pozitivně ovlivňuje průběžné zlepšování materiálně technických podmínek pro vzdělávání. Účelné je využívání informačních a komunikačních technologií a didaktických pomůcek, včetně pomůcek pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Od poslední inspekční činnosti se podařilo zrekonstruovat některé odborné učebny gymnázia a vybudovat malé muzeum školy, které nabízí možnost alternativní výuky vlastivědy, dějepisu a dalších společenskovědních předmětů v inspirativním prostředí. Kvalitní sportovní zázemí moderních tělocvičen, sportovní haly a venkovního sportoviště umožňuje dětem a žákům bohaté sportovní vyžití, které je pevnou součástí vzdělávacího procesu.

Z důvodu nárůstu počtu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i žáků s odlišným mateřským jazykem škola posílila personální obsazení poradenského pracoviště o školního

psychologa a další speciální pedagogy. Nastavený systém poradenských služeb včetně delegování rozsahu i příslušné odpovědnosti za specializované činnosti je funkční.

Pedagogický sbor je stabilizován. Další vzdělávání pedagogických pracovníků vychází z potřeb školy a zájmu pedagogů. Prioritou je studium ke splnění kvalifikačních předpokladů. Vzhledem ke zjištění České školní inspekce z průběhu vzdělávání je třeba se v nacházejícím období zaměřit zejména na vzdělávání v oblastech formativního hodnocení, práce se vzdělávacím cílem a diferenciací výuky.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společným znakem hospitované výuky v základní škole i na gymnáziu byla vstřícná a přátelská atmosféra, učitelé k žákům zaujímali respektující přístup a napomáhali tak vytvářet psychicky bezpečné prostředí pro jejich učení.

V základní škole převažovala frontální výuka s různou mírou potřebné diferenciací a přínosné individuální podpory, žáci většinou plnili obsahem, typem, rozsahem i náročností shodné úkoly, v některých hodinách byly rozvíjeny jejich kooperativní dovednosti. Pedagogové využívali vhodné názorné pomůcky, probíraná témata propojovali s praxí a zkušenostmi žáků. Stanovení vzdělávacího cíle nebylo vždy jednoznačné, někdy byl cíl hodiny zaměněn za téma. Účelná zpětná vazba o splnění vzdělávacího cíle byla využita ojedinele, stejně jako prvky formativního hodnocení. Efektivitu učebního procesu zvyšovala využívaná digitální technika. Na prvním stupni se učitelům dařilo žáky průběžně aktivizovat a udržovat jejich pozornost střídáním činností a využíváním didaktických her. Vhodně byly zařazovány také relaxační techniky. Práce asistentů pedagoga ve třídách byla většinou pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami přínosná. Ve speciálních třídách bylo patrné rozdílné nastavení pravidel, v některých hodinách asistent a pedagog spolupracovali efektivně, téměř tandemově, někde byla úloha asistentů spíše podpůrného charakteru.

V hospitovaných hodinách gymnázia převažovala transmisivní výuka s dominantním postavením učitele. Odborně erudovaní pedagogové využívali převážně interaktivní výklad, kterým aktivně zapojovali žáky do výuky. Žáci spolupracovali a vhodně reagovali na kladené otázky. V některých hodinách byly účelně využity informační technologie. Podobně jako v základní škole nebylo ve většině hodin uplatňováno efektivní ověřování naplnění vzdělávacího cíle. Závěry hodin byly většinou shrnutím probíraného tématu, do kterého byli zapojeni také žáci. Výuka nebyla diferencována dle individuálních vzdělávacích potřeb žáků, cíleně nebylo využíváno formativní hodnocení. Efektivní byla výuka základů společenských věd, při které se učitelé dařilo žáky zaujmout a působit na rozvoj jejich kritického myšlení a postoje složky osobnosti. Při výuce cizích jazyků měli žáci dostatečný prostor pro rozvoj ústního projevu, vyučující u nich vhodně rozvíjeli potřebné jazykové dovednosti a efektivně pracovali s poslechovými cvičeními.

Zájmové vzdělávání ve školní družině a ve školním klubu probíhalo v pozitivní atmosféře. Účastníci měli dostatečný prostor pro realizaci spontánních činností, rozvíjení tvůrčích dovedností a individuálních zájmů i pro odpočinek. Náplň a činnosti zájmových útvarů (čtenářský kroužek, florbal, malý záchranař, míčové hry, sálová kopaná, sborový zpěv) podporovaly osobnostní rozvoj účastníků, jejich vzájemnou toleranci a přirozené začleňování do kolektivu. Školní klub vhodně navazuje na dopolední vyučování svým širokým spektrem zájmových útvarů (např. kroužek českého jazyka, matematiky, odbíjená, popový sbor Skimls). Nabízené činnosti v jednotlivých útvech a četné mimoškolní aktivity podporují aktivní a smysluplné prožití volného času, relaxaci účastníků a přispívají k utváření přátelských vztahů. V rámci zájmového vzdělávání ve sportovních

a tělovýchovných útvarech se škola zaměřuje na rozvoj pohybových dovedností žáků, upevňuje jejich zdravý životní styl a žáky pravidelně zapojuje do sportovních soutěží. Ve volejbale škola zaznamenala i úspěchy na celostátní úrovni.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Zjišťování individuálních a skupinových výsledků vzdělávání je založeno na tradičních interních evaluačních nástrojích. V základní škole v hlavních předmětech kurikula (český jazyk a matematika) zadávají učitelé od třetího ročníku zahajovací, pololetní a závěrečné srovnávací písemné práce, kterými zjišťují znalosti a dovednosti za dané období. Také na gymnáziu pedagogové využívají po dokončení většího celku písemné práce nebo čtvrtletní práce. Výsledky všech prací vyhodnocují jednotliví učitelé a v rámci předmětových komisí je dále analyzují, diskutují vhodná opatření a v hodinách se zaměřují na nejčastější nedostatky. Úroveň dosahovaných výsledků vzdělávání v rámci republiky je srovnávána prostřednictvím externího testování v pátých, případně v šestých ročnících, a to z českého jazyka, matematiky a obecných studijních předpokladů. V devátých ročnících je testování realizováno ve stejných předmětech, a navíc z cizího jazyka. Také tyto výsledky jsou vyhodnocovány a analyzovány v rámci předmětových komisí a pravidelně projednávány pedagogickou radou. Následně jsou přijímána opatření pro zlepšení. Úspěch žáků u maturitní zkoušky je vhodně podporován v rámci volitelných předmětů, systematickou přípravou na didaktické testy a aktivitami rozvíjejícími dovednosti potřebné k ústní maturitní zkoušce z anglického jazyka. Žákům ohroženým školní neúspěšností jsou nabízeny individuální konzultace.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami koordinují výchovné poradkyně, které informují pedagogy o potřebě podpůrných opatřeních pro žáky a podílejí se na přípravě a vyhodnocování plánů pedagogické podpory i individuálních vzdělávacích plánů. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je kromě individuální pomoci pedagogů i asistentů pedagoga přímo ve výuce podpořeno realizací pedagogických intervencí. Účinné je působení školních specialistů v rámci konzultací s žáky i jejich zákonnými zástupci při řešení vysokých absencí a podezření na záškoláctví. Při řešení složitějších případů škola efektivně spolupracuje s pracovníky odborných zařízení. Integraci žáků s odlišným mateřským jazykem zajišťuje škola v rámci adaptačních skupin s intenzivní výukou českého jazyka. Žáci se po několikátýdenním absolvování výuky českého jazyka ve třech věkových skupinách lépe začleňují do kolektivů v běžných třídách.

Škola má zpracován preventivní program, jehož součástí je strategie předcházení školní neúspěšnosti. Pravidelně jsou analyzovány nejčastější příčiny selhávání žáků ve vzdělávání, jako rizikové faktory škola identifikovala záškoláctví (i skryté), vysoký počet zameškaných hodin a nízkou motivaci žáků k učení. Školní poradenský tým v součinnosti s vedením školy průběžně monitorují signály rizikového chování žáků, v případě jeho výskytu neprodleně uplatňují nastavená pravidla postupu řešení. Škola se zabývá problematikou školního a třídního klimatu, v rámci aktivit posilujících pozitivní školní klima a „wellbeing“ se kromě pravidelných třídnických hodin osvědčily zejména na druhém stupni tzv. „třídní dny“ a celoškolské projekty.

K bezproblémovému přechodu žáků na druhý stupeň přispívá každoroční realizace adaptačního programu pro žáky 6. ročníku. Metodická prevence v průběhu roku zajišťuje řadu besed a speciálních programů prevence rizikového chování žáků, šikany a kyberšikany a organizuje akce podporující u žáků osvojování principů zdravého životního stylu.

V oblasti kariérového poradenství je žákům závěrečných ročníků základní školy i gymnázia ve vztahu k jejich budoucí profesní orientaci poskytována potřebná pomoc při výběru dalšího vzdělávání. Kariérová poradkyně nabízí propagační materiály, pro žáky i jejich rodiče organizuje tematicky zaměřené besedy, spolupracuje s úřadem práce, středními školami apod.

Žáci školy se účastní také předmětových olympiád a dalších soutěží. Dobrých výsledků dosahují především ve sportovních soutěžích. Podpora je poskytována sportovně nadaným žákům, dva žáci gymnázia hrající hokej v zahraničí se vzdělávají podle individuálního vzdělávacího plánu. Škola neopomíná ani výchovný aspekt mimoškolních aktivit, proto organizuje pravidelné sportovní kurzy, výlety, exkurze, které přispívají k osobnostnímu rozvoji žáků. Pro rozvoj sociálních kompetencí je přínosná realizace školních projektů a tradičních akcí pro rodiče a žáky.

Závěry

Vývoj školy

- Škola se dlouhodobě daří udržovat přínosné partnerské vztahy, zapojovat žáky do sportovních aktivit a rozvíjet jejich sportovní nadání. Dlouhodobým zapojením školy do projektové činnosti se průběžně zlepšují materiálně technické podmínky pro vzdělávání i zájmovou činnost. Nedostatky týkající se netransparentního způsobu řízení školy, zjištěné při minulé inspekční činnosti, byly odstraněny. Přetrvávají nedostatky při poskytování účinné metodické podpory pedagogům.

Silné stránky

- Přínosné partnerské vztahy a zapojení školy do bohaté projektové činnosti přispívají k naplňování stanovených cílů vzdělávání.
- Dlouhodobě úspěšná podpora sportovních aktivit a pohybového rozvoje žáků posiluje jejich tělesnou zdatnost a pozitivní přístup ke sportu.
- Zájmové vzdělávání se širokou nabídkou zájmových útvarů, realizace různorodých školních a mimoškolních aktivit efektivně doplňuje základní vzdělávání, podporuje smysluplné naplňování volného času žáků, přispívá k všestrannému rozvoji jejich osobnosti a je vhodným nástrojem k naplňování preventivní strategie školy.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Metodická podpora poskytovaná pedagogům není dostatečně efektivní pro zkvalitňování vzdělávacího procesu.
- Převažující frontální výuka s nízkou mírou diferenciací a individualizace dostatečně nerozvíjí potenciál každého žáka.
- Nepravidelně využívaná reflexe vzdělávacích cílů ve výuce a nedostatečné využívání formativního hodnocení neumožňují pedagogům ani žákům získávat účinnou zpětnou vazbu o míře zvládnutého učiva.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zefektivnit hospitační činnost, poskytovat pedagogům účinnou zpětnou vazbu o kvalitě jejich práce a přijímat vhodná opatření ke zkvalitnění vzdělávání.
- Systematicky poskytovat metodickou podporu pedagogům a asistentům pedagoga ve speciálních třídách.

- Další vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřit na metody a formy výuky podporující diferenciaci a individualizaci vzdělávání a aplikaci formativního hodnocení, získané znalosti a dovednosti efektivně využívat ke zkvalitnění výuky.
- Zaměřit se na poskytování zpětné vazby a práci s cílem.
- Individualizovat a diferencovat výuku v souladu s předpoklady jednotlivých žáků, pravidelně využívat formativní hodnocení.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění zřizovací listiny vydané s účinností od 1. 1. 2021 (ze dne 16. 12. 2020)
2. Jmenování ředitelem školy s účinností od 1. 1. 2009 a Potvrzení ředitelem školy v pracovním poměru na dobu neurčitou od 1. 5. 2015
3. Výpisy z rejstříku škol a školských zařízení MŠMT (ze dne 7. 2. 2023)
4. Výkaz o ředitelství škol (R 13-01) podle stavu k 30. 9. 2021 a 30. 9. 2022
5. Výkaz o základní škole (M 3) podle stavu k 30. 9. 2021 a 30. 9. 2022
6. Výkaz o střední škole (M8) podle stavu k 30. 9. 2021 a 30. 9. 2022
7. Koncepce rozvoje školy na období 2019–2025
8. Plán kontrolní a hospitační činnosti 2021/2022, 2022/2023 včetně hospitačních záznamů
9. Organizační řád školy včetně organizačního schématu
10. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání platný ve školním roce 2022/2023
11. Školní vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání platný ve školním roce 2022/2023
12. Školní řád vydaný s účinností od 1. 2. 2023
13. Vnitřní řád školní družiny, školního klubu vydaný s účinností od 1. 9. 2014
14. Dokumentace k výchovnému poradenství a prevenci rizikového chování vedená k datu inspekční činnosti
15. Záznamy z pedagogické rady a předmětových komisí, školní roky 2021/2022 a 2022/2023
16. Školní matrika, školní roky 2021/2022 a 2022/2023 (vzorek)
17. Třídní knihy, školní rok 2022/2023 (vzorek)
18. Personální dokumentace zaměstnanců ve vztahu k odborné kvalifikaci (vzorek)
19. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2021/2022
20. Inspekční zpráva České školní inspekce č. j.: ČŠIU-1005/14-U (ze dne 7. 11. 2014)

21. Webové stránky školy: www.4zsjirkov.cz

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Alena Pilousová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Ing. Anna Kejřová, školní inspektorka

Mgr. Jaroslav Máliš, školní inspektor

Ing. Bc. Monika Součková, školní
inspektorka

Bc. Blanka Zoudunová, kontrolní
pracovnice

Mgr. Bc. Martina Vlachová, odbornice
v oblasti speciálního vzdělávání

V Ústí nad Labem 16. 3. 2023